

чин на живот в течение на много столетия. Без тяхното присъствие няма табор, а само отделно скитащи цигани, но не и организирана етническа институция. В същото време конят става своеобразен символ на циганската самостоятелност и на циганската чест и достойнство.

Навярно, по време на дългите преходи по друмищата на света, циганите са ползвали и трите вида коне - табунни, впрегатни - товарни и ездитни. И трите вида коне са им били жизнено необходими, но съотнесени към етническото им съзнание и особено към етническото им самосъзнание между тях съществува огромна разлика.

За ромите **табунните** коне са по-скоро значими само от консумативна (за месо и мляко) и отчасти от търговска (за продан) гледна точка. За ромите те не се различават много много от овцете и козите, от свинете и птиците, които също "присъстват" в стопанския двор на табуна. Не такава е обаче положението с другите два вида коне.

Товарният кон - това е основната впрегатна сила на табора. Без наличието на този вид кон таборът не може да функционира като обществен организъм, предназначен да осигури пътуващите на циганите по друмищата на света. Оттук и голямата ромска любов и грижа към този вид кон, нежността и топлотата, с които той го обгражда. Оттук и тънкостта в неговия "занаят" - да търси кон "от сой", да умее да го храни и отглежда, да знае кога, къде и колко да го товари, да му гарантира навреме и достатъчно отмора по време на преходи от място на място, от страна в страна.

Що се касае до **ездитния кон** - това вече е най-голямата стихия и любов на рома. Ездитният кон дава възможност на циганина да гледа "от високо". Той му позволява да разгърне без никакви ограничителни норми и предписания възможностите си да бъде "субект на управление", а не "обект" на такова, което е традиционно и вековно явление в неговия живот. И не само това. Ездитният кон позволява на рома да се впуска в бяг, който от рано никой не му определя, от който никой друг не печели. "Горе", на коня (със или без седло), ромът се чувства напълно свободен и равен на другите, дори и способен да изпревари другите.

В този смисъл конят е своеобразен компендиум на